

חידות לפרשת ויצא

הרב זאב וייטמן

א. חלום חלמתי

יש חלום - בו רק דבור ולא מראה,
ויש, שבו אין דיבור, אלא רק מראה.
ויש שלישי - דיבור בו וגם מראה.
הראשון - בפרשתנו ולא בראשונה,
השני - בסיפורי בן הזקונים - שישה,
והשלישי - פעמיים בפרשה
לראשונה, ואולי גם לאחרונה.

ב. אבנים טובות

אבנים רבות מאוד בפרשתנו הן,
וארבע פעמים נוטלן ומסיען אב זקן.
(האבנים רק שלוש, אך הסעתן - ארבע פעמים),
ובמצוותו, בפעם אחרת, ניטלות עוד אבנים.
התדע בכל פעם מהי המטרה,
והיכן כל אבן נזכרה?
ועוד, היכן קודם לזו הסדרה,
אבן נוספת כבר הוזכרה?

ג. ראובן הבכור ויוסף הצעיר,
ביניהם - בחרן - עוד עשרה נולדים.
בין הבכור לצעיר - מהו הפרש השנים,
וכמה שנים לרחל לא היו ילדים?
ועוד, האם תוכלו לברר,
בן כמה הצעיר בעלייתו לארץ ישראל?

ד. שא עיניי!

נאמר לנושא רגליים,
שבעקבות זאת, את בניו ונשיו
נשא על גמליו.

ה. מפגש בבאר

בבאר נפגשה נערה עלמה
עם משנה עתידה ומקומה.
לראשונה - בחיי שרה,
ובשניה - אצלנו בסדרה.
בראשונה - לעת צאת השואבות - עת ערב,
ובשניה - בעוד היום גדול - עת מרעה בעשב.
גמלי האורח מושקים בראשונה,
וצאן המארחים - בשניה.
בתום ההשקיה - שיחה ראשונה,
שבעקבותיה הנערה רצה לביתה.
הסיפור בבית על פרטי הפגישה,
גורמת שוב לריצה של בן משפחתה.
וזה (הזהה בשני המקרים)
מקדם אורחו בחיבוקים,
שסופם שידוכים וקשרי נישואים.
ולסיום - הנערה השניה -
בת אחיה של הראשונה.
נסו להסביר את כל הפרטים,
ולמצוא סיפור שלישי עם שינויים מעטים.

ו. אכילות שונות:

מי בפרשתנו מתפלל לאכילת לחם,
ומי מכבד את אחיו באכילת לחם?
מי נאכל ע"י קרח בלילה וחמה ביום,
ומי אוכל ממון במקום מזון?

ז. ארבע נשיקות מוזכרות בפרשה:
הראשונה עם בכיה,
השניה בחיבוק מלווה.
השלישית - רק משאלה,
הרביעית - התגשמותה.

החידות נכתבו ע"י הרב וייטמן בהיותו רב קיבוץ כפר עציון, בשנת התשד"מ.
התשובות נכתבו ע"י צוות אתר ישיבה.

י. א- שתי מילים שוות בכתיבתן ובניקודן.
שם מקום - בראשונה,
ומקל פלאים - באחרונה.
ב- שתי מילים כתיבתן שווה
וניקודן מעט נשתנה
מקום הברית - הראשונה
סמל הברית - השניה

י"א. טענת עשרת מונים בסדרה
פעמים חוזרת ונזכרה.

ח. מצא בפרשה:
גלילה ולא של התורה,
תקיעה ולא בראש השנה.
פגיעה ולא במטרה,
שער בלא רשת,
רכות והן בוכיות.
בנין מילדים, ולא מאבנים.

ט. אלו חמישה שבטים נחבאים
מאחרי הרמזים הבאים:
מזל טוב.
חלק טוב.
הפצרה והתעקשות.
שבה והתנשאות.
שופט ומאסף.

תשובות

א. חלומות עם דיבור - דבר ה' לאבימלך בחלום (כ', ג'). דבר ה' ללבן בחלום שלא ידבר עם יעקב מטוב עד רע.

חלומות עם מראה בלבד - חלומות יוסף על האלומות והכוכבים, חלומות שר המשקים ושר האופים וחלומות פרעה על הפרות והשיבולים.
חלומות עם דיבור ומראה - חלום הסולם וההבטחה וחלום העתודים העולים על הצאן והציווי לשוב לארץ ישראל.

ב. 'ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו... וישכם יעקב בבוקר ויקח את האבן אשר שם מראשותיו וישם אותה מצבה', 'ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר', 'ויקח יעקב אבן וירימה מצבה'. 'ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל'. 'וזהב הארץ ההיא טוב שם הבדולח ואבן השוהם' (ב', י"ב).

ג. יעקב נשא את לאה ורחל (רחל נישאה יום לאחר לאה) לאחר שבע שנים מבוא לחרן, אח"כ עבד עוד שבע שנים ובשנים אלו נולדו שנים עשר ילדים (אחד עשר השבטים ודינה). לאחר לידת יוסף יעקב נשאר לעבוד בשכר עוד שש שנים. בסך הכל היה יעקב בבית לבן עשרים שנה - 'זה עשרים שנה אנכי עמך'. נמצא שההפרש בין ראובן ליוסף הוא כשש שנים, רחל היתה עקרה שבע שנים, ויוסף עלה לארץ בגיל שש.
ד. 'ויאמר שא נא עיניך וראה כל העתודים העולים על הצאן עקודים נקודים וברודים', 'וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם', 'ויקם יעקב וישא את בנו ואת נשיו על הגמלים'.

ה. פגישת אליעזר ורבקה ופגישת יעקב ורחל בבאר. פגישת משה ובנות יתרו בבאר (שמות ב').

ו. 'יידר יעקב נדר לאמר... ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש', 'ויזבח יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו לאכול לחם', 'הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה', 'הלא נכריות נחשבנו לו כי מכרנו ויאכל גם אכול את כספנו'.

ז. 'וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך', 'זיהי כשמוע לבן את שמע יעקב בן אחותו וירץ לקראתו ויחבק לו וינשק לו', 'ולא נטשתני לנשק לבני ולבנותי', 'וישכם לבן בבוקר וינשק לבניו ולבנותיו'.

ח. 'ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר', 'ויעקב תקע את אהלו בהר ולבן תקע את אהלו בהר הגלעד', 'ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש', 'אין זה כי אם בית אלוקים וזה שער השמיים', 'ועיני לאה רכות' וברש"י, 'ותאמר הנה אמתי בלהה... ותלד על ברכי ואיבנה גם אנכי ממנה'.

ט. 'ותאמר לאה בא גד' וברש"י - בא מזל טוב. 'זבדני אלוקים אותי זבד טוב' ובאונקלוס - 'הב ה' יתה לי חלק טב (תרגום - נתן ה' אותי לי חלק טוב). 'נפתולי אלוקים נפתלתי עם אחותי' וברש"י - לשון עקש ופתלתול, נתעקשתי והפצרתי פצירות ונפתולים הרבה למקום. 'באושרי כי אשרוני בנות' ובאונקלוס - תושבחתא הוות לי ארי בכך ישבחונני נשיא (תרגום - תשבחות היו לי כי עתה ישבחוני הנשים). 'ותאמר אסף אלוקים את חרפתי'.

י. 'ואולם לוז שם העיר לראשונה' ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמון. 'וידבק אותו בהר הגלעד' 'ויעקב קרא לו גלעד'.

יא. 'ואביכן התל בי והחליף את משכורתי עשרת מונים' 'ותחלף את משכורתי עשרת מונים'.